

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/430/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111244930
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1111244930.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a sudcov JUDr. Branislava Krála a JUDr. Dariny Kuchtovej v právnej veci žalobcu: E. T., bytom Z. C. E. Č. XX, R., zast. advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners s.r.o., Radlinského ul. č. 2, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika, zast. Národnou bankou Slovenska, ul. Imricha Karvaša č. 1, Bratislava, o náhradu škody 8.663,22 eur s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 8. decembra 2014, č. k. 11C/215/2011- 358 a na odvolanie žalobcu proti uzneseniu tohto súdu z 23. februára 2015, č. k. 11C/215/2011- 381, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e .
Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e .
Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplataenia 8.663,22 eur s prísl. z titulu náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z.z.. Žalovanej súd prvého stupňa nepriznal náhradu trov konania. Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že Úrad pre finančný trh ako právny predchodca NBS na úseku dohľadu nad finančným trhom rozhodnutím č. Z.-XXX/XXXX/SPI zo dňa 21.03.2002 schválil družstvu prospekt investície, v ktorom družstvo vyhlásilo, že skutočnosti v ňom uvedené sú úplné a pravdivé. Úrad pre finančný trh dňa 13.05.2003 družstvo upozornil, že družstvom uvádzané informácie: "ÚFT schválením prospektov investícií odobril projekt družstiev, pretože hodnotil každé družstvo od jeho vzniku za dva roky činnosti, jeho zakladajúcich podielnikov, orgány, hospodárske výsledky, investičnú stratégiu, systém fungovania i plán rozvoja. To znamená, že od februára 2002 sú družstvá pod dozorom ÚFT, ktorý ich veľmi pozorne sleduje, posudzuje každý prejav navonok a doposiaľ nemá k činnosti výhrady", nie sú v súlade so skutočnosťou, pretože Úrad podľa § 127 ods. 4 a § 122 ods. 5 zákona č. 566/2001 Z.z. vo vtedy účinnom znení, nebol povinný preverovať pravdivosť alebo hodnovernosť údajov uvedených v prospekte s výnimkou identifikačných údajov vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a oprávnenosti osôb podpisujúcich prospekt. Schválením prospektov úrad neodobril projekt družstiev; schválenie prospektov investícií znamená, že jednotlivé družstvá môžu zhromažďovať peňažné prostriedky od verejnosti na základe konkrétnej verejnej ponuky majetkových hodnôt. Úrad vykonával dohľad nad činnosťou vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a nie nad celkovou činnosťou družstva. Na základe toho Úrad vyzval družstvo, aby informácie (uvedené kurzívou) nepoužíval a nešíril, a to ani vo vzťahu k členom družstva. Kompetencie Úradu pre finančný trh prešli s účinnosťou od 01.01.2006 na NBS [§ 45 ods. 1 zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančných trhom v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 747/2004 Z.z.)]. Dohľad nad finančným trhom je neverejný (§ 2 ods. 2, § 17 ods. 1 zákona č. 747/2004 Z.z.). Žalobca ako člen družstva (poradové číslo člena XXXXX) vložil do družstva peňažné prostriedky s cieľom ich zhodnotenia a stal sa vlastníkom

členského podielu v sume 8.663,22 eur. Žalobca dňa 24.06.2010 požiadal o zrušenie jeho členského podielu v družstve a v súvislosti so zánikom členstva v družstve mu vznikol nárok na vyplatenie vyrovnacieho podielu v sume 8.663,22 eur. V jeho prospech bola vystavená zmenka B. XXXX na zmenkovú sumu X.XXX,XX Y., bez protestu, na rad, splatná na videnie. Družstvo ako klient a obchodník s cennými papiermi ako obhospodarovateľ uzavreli dňa 02.06.2008 zmluvu o riadení portfólia podľa § 43 zák. č. 566/2001 Z.z.. Zmluva upravovala práva a povinnosti zmluvných strán pri riadení portfólia klienta v súlade so schváleným prospektom investícií a jeho dodatkami. Dôvodom uzatvorenia zmluvy bolo zabezpečenie čo najvyššieho zhodnotenia finančných prostriedkov nachádzajúcich sa v portfóliu družstva tvoreného členskými vkladmi členov družstva na základe schváleného prospektu investícií. Obhospodarovateľ sa zaviazal zabezpečiť mieru zhodnotenia portfólia klienta vo výške 8 %. Právam a povinnostiam klienta zodpovedali práva a povinnosti obhospodarovateľa spočívajúce v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov, konaní s odbornou starostlivosťou v najlepšom záujme klienta, dbaní na primeranú mieru rizika pre klienta, ochrane informácií získaných od klienta pred tretími osobami, predkladaní štvrťročných správ o zhodnotení finančných prostriedkov za uvedené obdobie klientovi. Prípadné akékoľvek spory, ktoré by vznikli zo zmluvy, budú zmluvné strany prioritne riešiť dohodou s vynaložením všetkého úsilia a v prípade, že k dohode nepríde, bude vec riešená v súlade s právnym poriadkom SR. Z konania vyplynulo, že obchodník s cennými papiermi porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy pri zhodnocovaní finančných prostriedkov, ktoré malo družstvo vo svojom portfóliu, ale žiadne súdne konanie medzi obchodníkom s cennými papiermi a družstvom neprebiehala a ani neprebíha. Po zistení nedostatkov týkajúcich sa prospektu investície NBS prerokovala nedostatky mimo konania vo veciach dohľadu s členmi štatutárneho orgánu družstva. Zo zápisu č. O.-XXXX/XXXX z 24.08.2007 vyplýva, že NBS požiadala družstvo a jeho dcérske spoločnosti o písomné stanovisko k nezrovnalostiam a problémom v ich činnosti a o informácie o spôsobe riešenia tohto stavu. Predseda družstva B.. Q. C. informoval NBS o bezproblémovej a úspešnej činnosti družstiev od roku 2001 a neevidovali žiadne sťažnosti zo strany jeho členov. Družstvo v odpovedi zdôrazňovalo, že využije svoje finančné nástroje v portfóliu tak, aby bolo ďalej schopné plniť svoje záväzky, resp. predmetné finančné nástroje umiestni v troch subjektoch tak, aby došlo k jednoznačnejšiemu rozloženiu investičného rizika odporúčaného NBS Družstvo pravidelne predkladalo NBS správy o svojej činnosti a finančnej situácii, v ktorých do roku 2010 nedeklarovalo žiadne problémy. Družstvo v hospodárskych výsledkoch za prvý, druhý a tretí štvrťrok 2007, za prvý, druhý a tretí štvrťrok 2008, za prvý, druhý a tretí štvrťrok 2009 uviedlo, že dosiahli plánované hodnoty a parametre sú úmerné ročným predpokladom hospodárenia. Družstvo v dňoch 15.04.2010 a 28.06.2010 požiadalo NBS o preskúmanie postupu obchodníka s cennými papiermi a o vyhlásenie obchodníka za neschopného plniť záväzky voči družstvu; žiadalo o vykonanie dohľadu na mieste potom, čo mu obchodník s cennými papiermi vypovedal zmluvu o zriadení portfólia. Dňa 23.04.2010 opäť požiadalo NBS o zjednanie nápravy v činnosti obchodníka s cennými papiermi vo vzťahu k družstvu. Družstvo tvrdilo, že podalo podnet NBS už v roku 2007, ale ten súdu nepredložilo. Na základe podnetu družstva NBS vykonala dohľad na mieste, od družstva si dňa 25.04.2007 vyžiadala štruktúru majetku k 31.12.2005 a 31.12.2006 a dňa 24.08.2007 boli prerokované problémy a nezrovnalosti podľa § 2 ods. 8 zákona č. 747/2004 Z.z.; na prerokovaní sa zúčastnili zástupcovia družstva a NBS. NBS rozhodnutím č. O.-XXXX/X/XXXX z 08.01.2008 uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu v sume 500.000,- Sk (16.596,96 eur) za porušenie: 1/ ust. § 54 ods. 2 zák. č. 566/2001 Z.z. tým, že s družstvom mal uzavretú zmluvu o riadení portfólia cenných papierov z 28.06.2002 a klientovi na základe zmluvy do 31.12.2003 poskytoval hlavnú investičnú službu podľa § 6 ods. 2 písm. d/ zák. č. 566/2001 Z.z., ktorú od 13.05.2003, t.j. od právoplatnosti rozhodnutia Úradu pre finančný trh č. I.-XX/XXXX/OCP, vykonávať nemohol, 2/ ust. § 73 ods. 1 písm. a/ zák. č. 566/2001 Z.z. tým, že obchodník s cennými papiermi si neplnil povinnosti voči družstvu (klientovi) vyplývajúce z uzavretých zmlúv, a teda pri poskytovaní investičných služieb nekonal v súlade so zásadami poctivého obchodného styku s odbornou starostlivosťou a v záujme svojich klientov, 3/ ust. § 73 ods. 1 písm. a/ zák. č. 566/2001 Z.z. tým, že obchodník s cennými papiermi a mandatár v rozpore s ust. § 36 ods. 1, v spojení s § 33 ods. 2 zák. č. 566/2001 Z.z. nevykonával kroky, prostredníctvom ktorých by predal akcie spoločnosti Doprastav, a.s. za najvýhodnejšiu cenu, ktorú bolo možné dosiahnuť v prospech klienta DOAS, a.s., aj keď mal takú možnosť, t.j. pri poskytovaní služieb nekonal v súlade so zásadami poctivého obchodného styku s odbornou starostlivosťou v záujme svojho klienta, 4/ ust. § 74 ods. 1, v spojení s § 173f zák. č. 566/2001 Z.z. tým, že obchodník s cennými papiermi neudržiaval primeranosť vlastných zdrojov 8%, 5/ ust. § 74 ods. 1, v spojení s § 173f zák. č. 566/2001 Z.z. tým, že obchodník s cennými papiermi neudržiaval primeranosť vlastných zdrojov najmenej 8% od 09.10.2006 do 30.10.2006, od 13.11.2006 do 14.11.2006, 5/ ust. § 74 ods. 7 zák. č. 566/2001 Z.z. tým, že obchodník s cennými papiermi nedodržiaval limit majetkovej angažovanosti. Banková

rada NBS rozhodnutím č. I.-XXX/XXXX zo 07.05.2008 zrušila rozhodnutie NBS č. O.-XXXX/X/XXXX z 08.01.2008 a vec jej vrátila na ďalšie konanie. NBS v novom konaní rozhodnutím č. O.-XXXX-X/XXXX z 20.08.2008 uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu v sume 300.000,- Sk (9.958,18 eur) za porušenie: 1/ ust. § 54 ods. 2 zák. č. 566/2001 Z.z., tým že s družstvom mal uzatvorenú zmluvu o riadení portfólia cenných papierov z 28.06.2002 a klientovi na základe zmluvy do 31.12.2003 poskytoval hlavnú investičnú službu podľa § 6 ods. 2 písm. d/ zák. č. 566/2001 Z.z., ktorú od 13.05.2003, t.j. od právoplatnosti rozhodnutia Úradu pre finančný trh č. I.-XX/XXXX/OCP, vykonávať nemohol, 2/ ust. § 73 ods. 1 písm. a/ zák. č. 566/2001 Z.z. tým, že obchodník s cennými papiermi si neplnil povinnosti voči družstvu (klientovi) vyplývajúce zo zmluvy o poradenskej činnosti vo veciach týkajúcich sa investovania do investičných nástrojov z 23.01.2004 a pri poskytovaní investičných služieb nekonal v súlade so zásadami poctivého obchodného styku s odbornou starostlivosťou a v záujme svojich klientov, 3/ ust. § 74 ods. 1 zák. č. 566/2001 Z.z. tým, že obchodník s cennými papiermi v dňoch 30.09.2006, od 09.10.2006 do 30.10.2006 a od 13.11.2006 do 14.11.2006 neudržiaval primeranosť vlastných zdrojov najmenej 8%, 4/ ust. § 74 ods. 7 písm. b/ zák. č. 566/2001 Z.z. tým, že obchodník s cennými papiermi v dňoch 30.09.2006, od 09.10.2006 do 30.10.2006 a od 13.11.2006 do 14.11.2006 nezabezpečil, aby jeho majetková angažovanosť neprekročila 25 % vlastných zdrojov voči inej osobe. Obchodník s cennými papiermi proti tomuto rozhodnutiu nepodal riadny opravný prostriedok (rozklad). NBS dňa 27.07.2010 oznámila Prezídiu Policajného zboru, Odboru boja proti korupcii Bratislava skutočnosť, o ktorých sa dozvedela pri výkone dohľadu na diaľku, nasvedčujúce, že konaním oprávnených osôb družstva došlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu. Na základe tohto oznámenia bolo začaté trestné stíhanie uznesením zo 16.11.2010 č. D.-XXX/BPK-R.-XXXX. NBS predbežným opatrením č. O.-XXXX/XXXX z 12.07.2010 uložila obchodníkovi s cennými papiermi zdržať sa nakladania s majetkom klientov zvereným obchodníkovi bez jej predchádzajúceho písomného súhlasu. NBS zastavila konanie o žiadosti družstva o schválenie dodatku k prospektu investície (rozhodnutie č. O.-XXXX/X-X/XXXX z 26.08.2010). Rozhodnutie bolo potvrdenie rozhodnutím Bankovej rady NBS č. I.-XXXX/XXXX z 08.12.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16.12.2010. NBS rozhodnutím č. O.-XXXX-X/XXXX z 21.12.2010 odobrala obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb pre porušenie ust. § 156 ods. 2 písm. a/, § 55 ods. 7, ods. 9, § 85 ods. 2, § 84 ods. 1 písm. b/, § 76 ods. 2, § 77 ods. 7 zák. č. 566/2001 Z.z.. Rozhodnutie bolo potvrdené druhostupňovým rozhodnutím č. I.-XXX/XXXX z 01.03.2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 04.03.2011. NBS rozhodnutím č. O.-XXXX-X/XXXX z 30.05.2011 zakázala družstvu predaj majetkových hodnôt, pretože sa zmenili údaje uvedené vo verejnej ponuke majetkových hodnôt. Okresný súd Bratislava I uznesením sp. zn. 3K/95/2010 z 11.04.2011, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 75/2011 pod značkou L. H. Č. XXB, vyhlásil na majetok družstva konkurz, v ktorom si žalobca prihlásil svoju pohľadávku v sume 30.273,99 eur. Podal v ňom incidenčnú žalobu. Konkurzné konanie nie je doposiaľ skončené, pretože prebieha speňažovanie majetku družstva. Z výpisov z obchodného registra družstva (vl. 383/B, oddiel Dr) a obchodníka s cennými papiermi (vl. 2902/B, oddiel Sa) vyplýva, že B.. Q. C. bol v tom istom čase členom predstavenstva družstva (23.03.2000 do 05.12.2000), podpredsedom predstavenstva družstva (06.12.2000 - 15.01.2001) a predsedom predstavenstva družstva (16.01.2001 do 09.04.2008), a zároveň predsedom predstavenstva obchodníka s cennými papiermi (09.01.2002 - 27.11.2003) a členom dozornej rady (28.11.2003-13.05.2008). Z tohto skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že žaloba nie je dôvodná. súd prvého stupňa poukázal na to, že pre vznik zodpovednosti za škodu podľa zák. č. 514/2003 Z.z. je nevyhnutné kumulatívne splnenie zákonných podmienok, ktorými sú a/ nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, b/ vznik škody, c/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci a škodou. Ak nie je splnená čo len jedna z uvedených podmienok, nemožno voči štátu vyvodiť zodpovednosť za škodu podľa zák. č. 514/2003 Z.z. Družstvo, ktorého členom bol aj žalobca, až do roku 2010 deklarovalo, že jeho hospodárske výsledky sú úmerné ročným predpokladom hospodárenia a členské vklady sa zhodnocujú. V žiadnej zo správ družstva sa nenachádzali informácie o jeho nepriaznivej hospodárskej situácii. Družstvo v rokoch 2007 a 2010 informovalo NBS, že obchodník s cennými papiermi neplní svoje povinnosti a žiadalo o vykonanie dohľadu na mieste. NBS v apríli 2007 začala u obchodníka s cennými papiermi vykonávať dohľad na mieste, s predstaviteľmi družstva prerokovala nezrovnalosti zistené pri dohľade. NBS nebola v konaní nečinná, keďže v roku 2007 vykonala dohľad na mieste, počas ktorého zistila u obchodníka s cennými papiermi nedostatky, ktoré viedli k uloženiu vyššie spomenutých sankcií v podobe pokút vo výške 500.000,- Sk, resp. 300.000,- Sk, pričom rozhodnutie o uložení pokuty vo výške 300.000,- Sk nadobudlo právoplatnosť. Okrem toho NBS predbežným opatrením č. O.-XXXX/XXXX z 12.07.2010 nariadila obchodníkovi s cennými papiermi zdržať sa nakladanie s majetkom mu zvereným bez jej predchádzajúceho súhlasu, polícii

oznámila skutočnosti, že mohlo dôjsť k spáchaniu trestného činu predstaviteľmi družstva, na základe ktorého bolo začaté trestné stíhanie, zastavila konanie o schválenie dodatku k prospektu investície, o ktoré požiadalo družstvo (rozhodnutím č. O.-XXXX/X-X/XXXX z 26.08.2010), odobrala obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb a NBS rozhodnutím č. O.-XXXXX-X/XXXX z 30.05.2011 zakázala družstvu predaj majetkových hodnôt. Z toho podľa názoru súdu prvého stupňa vyplýva, že NBS nezanedbala svoje povinnosti a dohľad nad dohliadanými subjektmi - družstvom a obchodníkom s cennými papiermi - vykonávala v zákonom rozsahu ako dohľad nad plnením povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a v súlade s ust. § 125 až § 128 zák. č. 566/2001 Z.z., v znení účinnom v čase vykonávania dohľadu. NBS v rámci dohľadu kontrolovala zverejnenie schváleného prospektu investície pred začatím verejnej ponuky (§ 126 ods. 2, § 127 zák. č. 566/2001 Z.z.), aktuálnosť prospektu investície počas trvania verejnej ponuky, plnenie informačných povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky a splnenie povinnosti predložiť pred zverejnením NBS na posúdenie oznámenie o verejnej ponuke majetkových hodnôt ako aj dodržiavanie ust. § 126 ods. 5 zák. č. 566/2001 Z.z.. Až s účinnosťou od 01.06.2010 je NBS oprávnená dohliadať aj na skutočnosť, či vyhlasovateľ majetkových hodnôt dodržiava schválený prospekt investície, dovtedy preto nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, pretože by to bolo nezákonným prekročením jej kompetencií. NBS preto v čase výkonu dohľadu v roku 2007 a do 31.05.2010 nemohla prekročiť rozsah svojich právomocí, zverených jej zákonmi č. 566/2001 Z.z. a č. 747/2004 Z.z., pretože by konala v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Navyiac, družstvo už na začiatku svojej existencie zavádzalo svojich členov a poskytovalo im nepravdivé informácie, že Úrad pre finančný trh hodnotil každé družstvo od jeho vzniku za dva roky činnosti, jeho zakladajúcich podielnikov, orgány, hospodárske výsledky, investičnú stratégiu, systém fungovania i plán rozvoja; od februára 2002 sú družstvá pod dozorom Úradu pre finančný trh, ktorý ich veľmi pozorne sleduje a posudzuje každý prejav navonok. Úrad pre finančný trh družstvo dňa 13.05.2003 vyzval, aby také informácie nepoužíval a nešíril, a to ani vo vzťahu k členom družstva, pretože nie sú v súlade so zákonom - úrad nebol povinný preverovať pravdivosť alebo hodnovernosť údajov uvedených v prospekte s výnimkou identifikačných údajov vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a oprávnenosti osôb podpisujúcich prospekt. Schválením prospektov úrad neodobril projekt družstiev. Žalobca podľa súdu prvého stupňa nepreukázal, že by sa NBS dopustila nesprávneho úradného postupu. NBS nebola nečinná, ihneď po oznámení družstva začala vykonávať dohľad na mieste a prijala primerané opatrenia, ktoré postupne vyústili až do odobratia povolenia obchodníkovi s cennými papiermi na poskytovanie investičných služieb. Súd prvého stupňa v tejto súvislosti poukázal na diskrečnú právomoc NBS v správnom konaní ukladať sankcie za porušenie právnych predpisov právnickými osobami, teda za spáchanie iných správnych deliktov, pri ktorých sa uplatňujú zásady administratívneho trestania a analogicky aj zásady trestného trestania. Ak NBS postupovala od miernejšej sankcie (pokuta) k prísnejšej sankcii (odobratie povolenia na poskytovanie investičných služieb), jej postup bol v súlade s právomocou, ktorú jej zákon zveril. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd prvého stupňa uzavrel, že nebola naplnená prvá a základná podmienka pre vznik zodpovednosti štátu, a to existencia nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci (NBS) pri výkone verejnej moci podľa § 9 zák. č. 514/2003 Z.z.. Ďalej súd prvého stupňa poukázal na to, že žalobca ako člen družstva musel vedieť, že s jeho investíciou je spojené aj riziko a doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov; bol povinný podieľať sa nielen na ziskoch, ale aj na stratách družstva (§ 82 ObZ). Jeho tvrdenia, že sa spoliehal na tom, že družstvo a obchodník s cennými papiermi sú pod dohľadom NBS, nie sú právne relevantné. Samotní členovia družstva vedeli o investovaní družstva len do nakladačov R., ktoré boli prerobené na odmínovacie stroje; o iných investíciách nevedeli, pretože predstavitelia družstva im ich odmietli oznámiť s odvolaním sa na obchodné tajomstvo. Členovia družstva po ďalších informáciách nepátrali. Teda ani členovia družstva nevyvinuli dostatočnú starostlivosť spočívajúcu v záujme o ochranu svojich vkladov v družstve, preto nemožno bez ďalšieho ani ich zodpovednosť prenášať na iný subjekt (štát). Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obchodník s cennými papiermi porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy pri zhodnocovaní finančných prostriedkov, ktoré malo družstvo vo svojom portfóliu, ale žiadne súdne konanie medzi obchodníkom s cennými papiermi a družstvom, v ktorom by sa družstvo domáhalo svojich nárokov voči obchodníkovi s cennými papiermi, neprebiehalo a ani neprebíha. Družstvo sa aspoň takýmto spôsobom mohlo snažiť ochrániť vklady svojich členov, čo však neurobilo. Družstvo je podnikateľským subjektom zriadeným za účelom vykonávania podnikateľskej činnosti v oblasti a v rozsahu predmetu podnikania, najmä na poskytovanie služieb členom družstva a za účelom zhromažďovania peňažných prostriedkov od svojich členov predovšetkým formou členských vkladov a vykonávania činnosti na uspokojenie potrieb svojich členov spočívajúce v efektívnom zhodnotení vložených finančných prostriedkov na peňažnom a kapitálovom trhu prostredníctvom tretích

osôb (čl. 2 stanov družstva). Prípadnú stratu v hospodárení družstva a zodpovednosť za ňu nemožno bez ďalšieho prenášať na iný subjekt (napr. štát). Škoda, ktorá žalobcovi vznikla z dôvodu nevyplatenia jeho členského vkladu a vyrovnacieho podielu, je výsledkom hospodárskej činnosti družstva, za ktorú nesie zodpovednosť výlučne družstvo. Družstvo sa môže domáhať náhrady škody voči členom predstavenstva, ktorí zanedbali svoje povinnosti a nekonali s odbornou starostlivosťou, podľa § 243a ods. 2 ObZ. Existuje tu príčinná súvislosť medzi škodou, ktorá vznikla žalobcovi a nebanlivostným konaním družstva a obchodníka s cennými papiermi. Podľa názoru súdu prvého stupňa družstvo malo vedomosť o nevhodnom konaní obchodníka s cennými papiermi, pretože B.. Q. C. bol v tom istom čase členom predstavenstva družstva (23.03.2000 do 05.12.2000), podpredsedom predstavenstva družstva (06.12.2000 - 15.01.2001) a predsedom predstavenstva družstva (16.01.2001 do 09.04.2008), a zároveň predsedom predstavenstva obchodníka s cennými papiermi (09.01.2002 - 27.11.2003) a členom dozornej rady (28.11.2003-13.05.2008). B.. Q. C. preto musel mať vzhľadom na svoje funkcie v štatutárnych a kontrolných orgánoch oboch obchodných spoločností vedomosť o ich činnosti, ziskoch a stratách, a bol o nich povinný informovať družstvo z titulu funkcie predsedu predstavenstva družstva v súlade so zásadou konania s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami družstva a všetkých jej členov (§ 243a ods. 1 ObZ). Ak tak neurobil a družstvo neinformoval, nesie zodpovednosť za následky svojho konania. Medzi konaním štátu zastúpeného NBS a škodou, ktorá vznikla žalobcovi, preto neexistuje príčinná súvislosť. S poukazom na tieto závery súd prvého stupňa žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie, alebo aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietol, že súd prvého stupňa nezohľadnil, že žalovaná nepostupovala v súlade s princípom právneho štátu, ktorého súčasťou je aj princíp právnej istoty; základným atribútom je istota subjektov práva, že sa voči nemu bude zachovávať právo, a teda orgány verejnej moci budú vo vzťahu k nim postupovať v súlade s ústavou a platnými právnymi predpismi, t. j., že ich postup bude zo strany subjektov práva predvídateľný. Poukázal na to, že sa spoliehal, že nedôjde ku škode na jeho úkor, pretože vychádzal z garancie žalovanej ako orgánu dohľadu. Nemohol predpokladať, že dohľad napr. nad prospektom investície je podľa žalovanej len formálny resp. že takýto je jeho obsah podľa výkladu žalovanej, pretože zákon o dohľade takýmto spôsobom obsah dohľadu nad prospektom investícií nedefinoval. Postup žalovanej bol svojvoľný, resp. arbitrárny v neprospech každého, ktorý sa na žalovanú z hľadiska stability a ochranu investície spolieha. Argument žalovanej, že vykonávala dohľad nad činnosťou družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa § 135 ods. 1 zák. č. 566/2001 Z.z., ale nevykonávala dohľad nad celkovou činnosťou družstva, je irelevantný, ak žalobca nemohol o takto zúženom dohľade orgánu dohľadu vedieť. Nie je podľa žalobcu správny záver súdu prvého stupňa o tom, že neexistuje príčinná súvislosť medzi škodou vzniknutou žalobcovi a porušením zákonných povinností žalovanou spočívajúcim v nesprávnom výkone dohľadu, ktorým bol porušený zákon č. 566/2001 Z.z.. Ku škode žalobcu došlo v rámci porušenia zákonnej povinnosti žalovanej vykonávať zákonom stanovené povinnosti dohľadu a nie v dôsledku toho, že žalobca nebol „bdelý“. Súd prvého stupňa svojím výkladom umožňuje, aby došlo aj v budúcnosti k porušeniu zákona na úkor občanov, ktorý ako vhodné a zákonom chránené zhodnotenie ich finančných prostriedkov zvolia ich investovania v rámci subjektov dohliadaných žalovanou. Takýmto rozhodnutím sa kladie znamienko rovná sa medzi investovaním do nebankových subjektov a investovaním prostredníctvom subjektov dohliadaných žalovanou. Povinnosťou NBS podľa § 137 ods. 2 zákona o cenných papieroch je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov aj ich činnosti, pričom podľa § 135 ods. 1 zákona, ktorý platí v tomto znení už od 01.05.2007, Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj obchodník, patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany NBS. Podľa § 135 ods. 2 zákona o cenných papieroch mala žalovaná zisťovať - čo v prípade Družstva ani obchodníka s cennými papiermi neurobila - všetky informácie a podklady o dodržiavaní, resp. nedodržiavaní povolenia na činnosť vydaných NBS družstvu a obchodníkovi, čo v prípade Družstva bol prospekt investícií vydaný ešte vtedajším úradom pre finančný trh a následne pravidelne dodatkový zo strany NBS. Povinný zákonný dohľad zo strany NBS bol dokonca koncipovaný tak široko, že NBS má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ako tých vyplývajúcich z povolenia na činnosť vrátane rizík, ktorým sú, resp. mohli byť vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj Družstvo činnosťou obchodníka a vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov dokonca klientov dohliadaných subjektov. V skutkovo a právne totožnom konaní vedenom pod sp. zn. 7C/206/2011 bolo preukázané, že NBS už v roku 2007 pri kontrole družstva zistila, že Družstvo má z hľadiska rizikovosti portfólia nedostatočne rozložené portfólio, ktoré bolo tvorené zmenkou jediného emitenta a to spoločnosti CI HOLDING a.s., ktorý v tom čase akcionársky vlastnil obchodníka.

Inými slovami, Družstvo malo všetky peňažné prostriedky získané od žalobcov investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom a družstvom. V konaní sp. zn. 7C/206/2011 sa ďalej zistilo, že NBS sa po tomto zistení o rizikovosti portfólia Družstva uspokojila s takou nápravou stavu, že toto portfólio bolo následne po tomto vytknutí zo strany NBS rozložené namiesto jednej do troch zmieniek, a to zmieniek vystavených spoločnosťou CI HOLDING a.s., CI REALITY s.r.o. a GLOBAL production, s.r.o., pričom posledné dve spoločnosti boli opäť 100 % dcérskymi spoločnosťami CI HOLDING a.s. a vo všetkých troch spoločnostiach bol navyše či už členom predstavenstva alebo konateľom B.. M. Č., vtedajší predseda predstavenstva obchodníka. To znamená, že NBS aj naďalej akceptovala stav, že celé portfólio Družstva je rozložené a investované do prepojených subjektov s CI HOLDING a.s. a obchodníkom. Následne v roku 2008 NBS vydala právoplatné sankčné rozhodnutie voči obchodníkovi, v ktorom konštatovala, že obchodník porušil zákon o cenných papieroch vo viacerých podstatných ohľadoch. Ani po vydaní tohto rozhodnutia NBS okrem udelenej bezvýznamnej pokuty vo výške 10.000,- eur, rovnako ani po zisteníach vo vzťahu k samotnému družstvu z roku 2007, nevyužila svoje kompetencie v zmysle zákona o cenných papieroch a neprijala žiadne následné kontrolné opatrenia ako napr. predbežný alebo celkový zákaz činnosti obchodníkovi alebo Družstvu, resp. zrušenie povolenia na činnosť obchodníkovi alebo udelenie peňažnej sankcie priamo členom predstavenstva Družstva alebo obchodníka. Týmto podcenením situácie žalovaná umožnila ďalšiu činnosť družstva aj obchodníka, čo vyústilo v roku 2010 do nedostupnosti žalobkyňou vložených prostriedkov do družstva. NBS následne svojim postupom potvrdila tieto tvrdenia žalobcu o tom, že Družstvo ako aj obchodník dlhodobo porušovali zákon o cenných papieroch, keď NBS dňa 04.03.2011 obchodníkovi odňala licenciu na činnosť a Družstvu zakázala činnosť až v roku 2011. Tolerovala tak porušovanie právnych predpisov minimálne od roku 2008 do roku 2011. V ďalšom žalobca poukazoval na to, že NBS rozhodnutím z 30.05.2011 zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt z dôvodu neaktuálnosti prospektu investícií. Z výpočtu nedostatkov vytykaných NBS v prospekte investícií je nepochybné, že Prospekt bol neaktuálny v základných, a z pohľadu investorov rozhodujúcich skutočnostiach. NBS účelovo ustálila trvanie neaktuálnosti prospektu až od mája 2010. Z vykonaných dôkazov však vyplýva, že údaje zahrnuté do prospektu boli v skutočnosti neaktuálne dlhodobo pred májom 2010, a to spätne k 31.12.2006, kedy došlo v sídle NBS dňa 27.08.2007 k stretnutiu s poverenými členmi predstavenstva Družstva za účelom prerokovania nezrovnalostí a problémov (údaje o subjektoch, ktoré ovládajú Družstvo boli neaktuálne minimálne od 01.10.2009, údaje o subjektoch, s ktorými je Družstvo majetkovo prepojené boli neaktuálne minimálne od 01.10.2009 a údaje o majetkových aktívach, ktoré sa majú nadobudnúť z peňažných prostriedkov nadobudnutých na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt a základné strategické zámery podnikateľskej činnosti Družstva boli neaktuálne už k 31.12.2006). Z uvedeného potom vyplynulo, že Družstvo svojim konaním porušovalo ust. § 129 ods. 3, v spojení s ust. § 128 ods. 1 písm. b), c) a h) a ust. § 125c ods. 1, v spojení s ust. § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch od roku 31.12.2006, avšak NBS voči Družstvu úradne zasiahla až v máji 2011, kedy mu vydaním rozhodnutia o zákaze činnosti konečne zakázala činnosť. Ohľadom predčasnosti žaloby žalobca uviedol, že existujúce konkurzné konanie samo osebe nevyklučuje možnosť podať veriteľom, ktorí si prihlásili svoju pohľadávku do konkurzu, žalobu o náhradu škody proti štátu a nerobí žalobu predčasnou. Súd má v konaní o náhradu škody povinnosť skúmať, či aktuálny stav konkurzného konania objektívne vylučuje možnosť uspokojenia žalobcu ako veriteľa v konkurznom konaní, a ak áno, v akom rozsahu, pričom pri tomto vyhodnotení súd dokonca nemá čakať až na rozvrhové uznesenie konkurzného súdu, ale je povinný zohľadniť už napr. správy ustanoveného správcu konkurznej podstaty o stave daného konkurzu. Žalobca poukázal na to, že jeho pohľadávku správca poprel a vedie proti správcovi incidenčné žaloby, t. j. v konkurze ani viac ako 2 roky od jeho vyhlásenia nie sú ani len zistené pohľadávky, pričom správca sa navyše opakovane vyjadril, že nepredpokladá uspokojenie veriteľov v konkurze družstva 100 % v rozsahu, resp. že šance na uspokojenie pohľadávok sú minimálne. Žalobca napokon v odvolaní namietol, že zo zápisníc o pojednávaní pred prvostupňovým súdom vyplýva, že listinné dôkazy vyžiadané prvostupňovým súdom, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom ustanoveným v § 129 ods. 1 O.s.p.. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 M Cdo 11/2010 z 31. januára 2012.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup zo strany Národnej banky Slovenska pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou Družstva. V tomto ohľade odvolací súd poukazuje na podrobné odôvodnenie napadnutého rozsudku. Nie je sporné, že NBS bola povinná vykonávať dohľad nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej

ponuky majetkových hodnôt, v konaní však bol sporný rozsah tohto dohľadu. Treba vziať do úvahy, že až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z.z. (novela zákona č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 129/2010 Z.z.), teda až od 01.06.2010, boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený prospekt investície. Teda až od 01.06.2010 mohla NBS dohliadať, či Družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Tiež povinnosť aktualizovať prospekt investície v zmysle § 125c ods. 1, v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z.z. bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 01.01.2009 na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z.z. (novela zák. č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 558/2008 Z.z.). Počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt zodpovedal investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v prospekte investície štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§ 128 ods. 1 písm. h/ zák. č. 566/2001 Z.z.). Pokiaľ ide o rizikovosť portfólia, zák. č. 566/2001 Z.z. neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt a teda ani Družstvu, žiadne povinnosti v oblasti rozloženia rizík, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov (napr. správcovské spoločnosti pre kolektívne investovanie). Preto tieto neexistujúce povinnosti Družstva nemohla NBS kontrolovať. NBS nevykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi Družstva ako sa mylne domnieva žalobca. NBS mohla podľa platnej právnej úpravy kontrolovať len to, či Družstvo plní informačné povinnosti v zmysle ust. §§ 126 až 130 zák. č. 566/2001 Z.z.. V tejto súvislosti treba poukázať na to, že žalobca si musel byť vedomý toho, že s jeho investíciou je spojené riziko a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov (ust. § 129 ods. 1 písm. b/ zák. č. 566/2001 Z.z. v znení platnom do 21.07.2013; § 126 až 130 boli zo zákona č. 566/2001 Z.z. vypustené novelou vykonanou zákonom č. 206/2013 Z.z. účinným dňa 22.07.2013). Ak si toho žalobca vedomý nebol, nemožno to pričítať na ľarchu Národnej banky Slovenska v zmysle zásady, podľa ktorej neznalosť zákona neospravedlňuje. To isté platí aj pokiaľ ide o argumentáciu žalobcu, že o rozsahu dohľadu NBS nad činnosťou Družstva nemal vedomosť.

K odvolacej námietke žalobcu týkajúcej sa procesného pochybenia súdu prvého stupňa, ktorý podľa žalobcu na pojednávaní nevykonával dokazovanie listinnými dôkazmi predpísaným spôsobom, odvolací súd uvádza, že z obsahu zápisnice z pojednávania konaného pred súdom prvého stupňa dňa 08.12.2014 (č. I. 347) vyplýva, že súd prvého stupňa účastníkov konania riadne oboznámil s obsahom založených listinných dôkazov. Táto odvolacia námietka žalobcu teda neobstojí.

Je teda zrejmé, že v konaní nebol preukázaný základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu v zmysle § 9 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorým je nesprávny úradný postup štátu zastúpeného Národnou bankou Slovenska.

Z uvedeného vyplýva, že napadnutý rozsudok je vecne správny a preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť poplatok za odvolanie 20,- eur v zmysle pol. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov do 10 dní od doručenia uznesenia.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a konanie o vyrubenie súdneho poplatku zastavil. Uviedol, že poplatok za odvolanie nie je povinný zaplatiť vzhľadom na ust. § 18ca zák. č. 71/1992 Zb..

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Pol. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb., bola do sadzobníka vložená novelou zák. č. 71/1992 Zb. vykonanou zákonom č. 286/2012 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.10.2012. Súčasne bol touto novelou do zák. č. 71/1992 Zb. vložený § 18ca, podľa ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. Konanie o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z. nebolo do 30.09.2012 uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov. Napriek tomu je žalobkyňa povinná zaplatiť poplatok za odvolanie. Totiž podľa § 6 ods. 2 prvá veta zák. č. 71/1992 Zb. ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. To znamená, že žalobca by nebol povinný zaplatiť poplatok za odvolanie iba v prípade, ak by odvolanie podal pred 30. septembrom 2012. Odvolanie však podal dňa 22.12.2014. Odvolacie konanie sa teda začalo za účinnosti zák. č. 71/1992 Zb. v znení zák. č. 286/2012 Z.z.. Preto je žalobca povinný zaplatiť poplatok za odvolanie v zmysle pol. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 20,- eur. Zákom č. 286/2012 Z.z. bolo zo zákona č. 71/1992 Zb. vypustené ust. § 4 ods. 1 písm. k/, podľa ktorého bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo

jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od súdnych poplatkov. To znamená, že toto konanie nie je od 01.10.2012 oslobodené od súdnych poplatkov.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1, v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a ich náhradu úspešnej žalovanej nepriznal, pretože jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.